

آبونه شرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
ایله (۳۵) غروشددر .

ممالك الحنبیه ده سنه لکی (۱۷)، الق
ایله (۹) قرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اضطارات

آبونه بدلی پشندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایله بن یازیلر اعاده
اولونماز .

الکشاف

۱۳۳۰

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هفته لق مجموعه اسلامیه در .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول : شرف اربیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۷۴

۱۱ محرم ۱۳۳۲

پنجشنبه

۲۸ تشرین ثانی ۱۳۲۹

جلد ۱۱

اضطارات

رساله خردن آلمدیغنی کو - ترمک شرطیله
بتون یازیلر هر هانسی بر خیزه طرفندن
افتباس اولونه ییلیر .

§

مکتوبلرک ، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولمسی و آبونه صره نومروس محتوی
بولونمس لازمدر .

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لریشک هر انسرجه ده یازلمسی رجا
اولنور .

§

پاره کوندرلدیکی ، ان نه یه د ثر اولدیغیک
واضعا ییلدیلمسی رجا اولنور .

قیورانہ قیورانہ، چیرپینہ چیرپینہ جان ویرن معصوملرک اینن و فریادلرینہ
نصل معکس اولاجقسک ؟
اوسلمان زوجهلرینک ، کلینلرینک ، کلینلک قیزلرینک الک فاحش ،
اک فاضح ، الک وحشی برطرز ملعتله یغما ایدیلن ناموس وعصمتلرینی ،
فیحشانلرده اسلاو ، هان نسللرینہ خدمته ، آنالغه محکومیتلرینی نصل
تصویر ایدہ بیلہ جکسک ؟
یا هو ! بر خانہ دن جنازه چیقار ، عائله سی افرادی حزئلره ،
الملره ، ماتملره کیررلر ؛ جنازه بی غسل ایدمک درجه ده کوزیاشلری
دوکرلر ، هیچقریقار ، خفقانلر ایچنده بوغولمق راده سنه کایرلر ،
بیت الحزنلرندہ اینندن ، فریاددن باشقا بیر شی ایشیدنلر ؛ ساعتلرجه
بوغازلرندن بر لقمه اکمک ، بر یودوم صو کچمز .
یا بر ملتک بیر عائله دن ، بر وطنک بیر خانہ دن فرقی نهدر ؟
سویلیکز نهدر ؟

محیط وطنک هانکی کوشه سی ، هانکی شہری ، هانکی قصبه سی ،
هانکی قریه سی واردرکه : اولادینک شهادتیه ، زوجنک غیوبتیه ،
پدرینک ضیاعیه روم ایلی فلاکتیه اشتراک ، ایتمین سیاهلره بورومنه
بدبخت بیر آنا ، دول بیر زوجہ ، دوواغی یوزندہ بیر اقیلمش
طالعیز بیر کلین ، بشیکده ویا ایشیکده یتیم قالمش بیر اولاد ، بیر نور
دیدہ ، بیر جگر پاره بولونماسین ؟

هنوز نوهار شبانی ادراک ایتش اک کورپه عضولرندن یوز بیکلرجه سی
کسیلوب دوغراشمش اولان وجود ملت نهدن فریاد ایتیمور ؟ ایچین
سی ایشیدیلیمور ؟ هانی جامعلرده دینی اجتماعلر ؟ نرده ملی ماتملر ؟
نرده اعدادن انتقام ! انتقام ! آوازلری ؟ نرده او اجتماعی ، ملی ،
فعلی ، حمیت پرورانه تشبیلر ؟ نرده ؟ نرده ؟ بیز ، دکل بو علوی
خسلردن ، حتی بقیه موجودیتیزی اولسون قورتارمق دوغولرندن بیلہ
محرومن . بو دوغولرک قابلیتمزه کلینی بیلہ ایسته میوریز ! بقیه وطن

بر محشر اراغل و ایتام کسیدی . روم ایلیدن بیر فلاکت قافله سی
تسکیل ایدرک بولغارلرک ، صربلرک ، هللرک مظالم وحشیانه لرندن ،
تعدیات دین و ناموس شکنانه لرندن قاجوب کلنلر جامعلره ، دولانلر
سوقاقلرده ، ویرانه لکلرده قالانلره نسبت کندیلرینی بختیار عد ایتدیلر !
هله او باشلری آچیق ، یالین آباق ، نیم عریان یاوروجقلرک جاده لر
اوزرندہ ، سوقاقلر باشنده تیریل تیریل تیتریه رک صاپ صاری برسیای
موت آلود ایله کلنه کچنه بر لقمه ایچین یویون بوکوشلری ، آووج
آچیشلری اک طاش یورکلیلری بیلہ آغلاناچق ، صاعقه قهر ایله
اولدینی یرده جانسز پراقه جق مناظر فلاکتلردن دکلی ؟

روم ایلینک ناز و نعم ایچنده یاشایان دونکی قارونلرینی بوگون
باشنده یاغلی بیر فس ، صیرتینده بیر تیق ، یاقه سز بیر پالتو ، آلتنده
آیلرجه ییقامامش سیم سیاه بیر کوملک ، ایاقلرندہ بارماقلرینی کویسترن
بیر تیق بیر قوندورا ایله کورمک عقلی اولانلر ایچین نه بویوک بر لوحه
عبرتدر !

ایشته بو فلاکتلر صرف بیزم تفرقه لریمک ، هنوز مادار انقلابک
بیر طفل شیر خواری اولدیغیزی اونوتاراق صانکه عصر دیدہ بیر
حیات حریت و مشروطیت ایچنده تکمل ایتمش کبی کور کورینه اوروپایه
تقلیداً فرقه لر تشکیکنه ، ملت ایچنده ملتیر ، قومیتلر ، عنصریتلر
ایجادینہ قالدشمازک جزای مایلقیدر . بو فلاکتلری بیز کندی
شیاریقاعمزله ، کندی آزیغیاعمزله جلب ایتدک ! کندی چاناق طوتدق !
افسوس . . . که حالا عقلانمدق ! او مدهش اوچورومدن یووار .
لأنا روم ایلیدن عبرت آلدق ، متنبه اولدق !

سینک طبیعتنده می یز نه یز ، متصل دشمنک کردیکی آغک اطرافنده
اوچوشیوریز ! کندی آیاغمزله او طوزاغه طوتولمغه چالیشیوریز !
محمد فخرالدین

ادبیات

صحائف تنقید: محمد عاکف

صفحات — برنجی کتاب

تیزه کز کلدی ، بواقشام دکلر بز یالکیز .

سبغی بابا

بکن اقشام اوه کلدم . دیدیلر : سبغی بابا
خسته لیمش ، یاتیورممش .

— نه سی وارممش عجبا ؟

— بیلیم یز ، اوغلی خبر ویردی بکرکن بوصباح .

— کاشکی بن اوده اوله یدم . . اسف ایتدم ، وامواه !

برفر یوقی ، ویرک . . نرده صوبام ؟ قیز چابوق اول . .

کچیکرسمه قالیم بکلهمیک . . زیرا یول

هم اوزون ، همده باتاقد . .

— ده اعلا قالیکز :

زورق آسا یوزوبوردق ، اویوزر ، بن یوزرم !

چوقی یوزدک بیلهم طوبراغی بولدق نه یسه .

فزم باشلادی اطرافنی تک توك حسه .

واقعا بنده یورولدم ، او فقط پاک یورغون . .

باقیوردم ده خجورلنی اوستنده اونک :

کاه اولور ، کور کبی چارپار صیواسز بر دیواره ؛

کاه اولور ، مرده شعاعاتی دوشر بر مزاره ؛

کاه برسقی چوکوک خانه نک آلتنده قوشار ؛

کاه بر معبد فرسوده نک اوستندن آشار ؛

وقت اولور پاک صابه یرلرده ، باقارسک ، طولاشیر ؛

صوکره اک قورقولی اشخاصه چکنمز صاتاشیر !

صوبای برالده ، قیریق جاملی فتر برالده ؛

بوشانان یاغمور ایلککرده ، چامور تابلده !

ایکی اوچ یوزسنه اول دوشه نن قالدیریمک

جایجا یادنهاییسی اولوب ، باستونمک

نادرا یوقلایه رق بولدینی احجار رمیم

اوزرندن سه کهرک خیلی زمانلر کیندم .

دها سیر کاشیورمزمی اوطاشلر کیدرک ؟

دوشدی آرتق بزم کوللرده سباح ایتک !

یا قاموزلر یاپه رق هرایکی یاندن فزم ،

- محمد اغاڭ اوی آقش . اونی آقظارمق ایچون
طامه جیقدم، صوغوق آلدیم او یور اون بش کون.
نه ایشک وار کیره میدلکده آسرم دیسه که !
اختیارلیمی ندر شاشقینم اوغلم بوسنه .
هادی آقظارماییم .. کیم کتیر اکمکی ؟
اوطوروب کور کبی نامرده ال آچق ایچی ؟
کیم قازانمازسه بودنیاده برا کک پادرمسی :
دوستنک یوز قاره سی ، دشمننک مخرمسی !
یوقسه یتش بشی چکش برآدام ایش یایمیز ،
اوکا انجی یایه جق بش وقت آبدست نماز
خسته لاندیم باقه جق کیسه جکم یوق ، عثمان
کیجه کوندوز قوشیور ایش دییه ، بیلم نه زمان
الی اکک طوته جق ؟ ایشته ساعت بلکده اوچ
کوریورسک دهاکاز .. یالکزلق پک کوچ .
بعضی برهفته پکر اوغرایان اولماز یانه .
کیسه سزک بوسفر طاق دیدی آرتق جانیه !
- سنی برترلیم صیم صیق اورتوب بوکیجه :
آچیلیرسک صانیرم ترلشم اولسه که ایجه .

اختیار ترلیمه طورسون کومولوب ورغانه ..
آتهرق بنده کنیش برکه مانغال ننه ،
باشلادم اویقو تحریشه ، لکن نه کزدر ؟
صیزمشم برآره لق نه یسه یورلشم مکر .
اورته لق آچش اویاندم . دیدم ، آرتق کیدیم
اوکه اما شوقیر آدمی منون ایدیم .
برده باقدم که تک اوللق بیله یوقش کیسه ده ،
مهرم بوینی بوکش طورویورمشم ساده !
اوزمان قویدی ایچیدن شومحر ایدی :
یا حییتیز اولیدیم ، یاپارم اولسه ایدی !
۱۵ کانون ثانی ۱۳۲۳

محمد عا کف

قدر آتی به تعلیق ایتدیکمز تدقیقاتدن اکلایه جغز ، فقره مسلکک نه دن
عبارت اولدوغنی بوراده سویلیه بیلیرز : محمد عا کفک شعرد مسلک
مختاری « تصویر و تحکیه » در ، بر تصویر ویا بر حکایه اولمایان حتی
ایکسینده جمع ایتمین اهیتلی بر شعرینی کورمدم . حکایه و تصویرده
ایسه شاعرک ایکی اصولی واردر : یا « سلمی » ، « خسته » ، « میخانه »
شعرلرنده کوردو کز کبی طوغرودن طوغرویه موضوعه تعلق ایدن
الواح و مناظر اشیایی ، احساسات ذاتیه یی بازار ، یا خود « قانع جامی » ،
خصوصیه « سلیمانیه کرسیسنده » شعرلرنده کورلدیک کبی موضوع
اصلیدن متباعد ، حتی بعضاً پک بعید مشهودات و حسیات و محاکاته
کیریشه رک موضوع مختارینه بر جوق اعوجاج افکاردر صوکه رجوع
ایدر . ایشته سیفی بابا محمد عا کفک بو ایکنجی مسلکک موافق بر
شعردر ، بالخاصه نظر دقتی جالب اولماسی ده مسلکک هم موافق هم
مردود عد اولونه بیله جک صفحاتی جامع بولونماسندن نشأت ایدیور .
مقصدمیزی ایضاح ایدم :

مردیون کلدی که زورجه بدی براز طیرمانق !
صوله دوندم ، اوطه نك اسکی شایاق پرده سی
آره لارکن قولاغم طویدی فقیرک سسنی :
- نرده قالدک؟ بنی هیچ یوقلامادک اولادم !
حقلیسک بنده قباحته که خبر یوللامادم .
بیلیرم چوقدر ایشک ، صوکره بزم یول پک اوزون ..
هله دیکن آزیجق اکلاشیلان یورغونسک .
برکت ویرسون آتش قویدی دمن قوشوقادین ..
اوشیورسه ک اشویور مانغالی ، اش اشدده ایصین . «
اوطه نك اوشلغی قسوت ویرور پک ، باقدم ،
شو فتر یانسه ، دیوب بر قوطو کبریت چاقدم !
هله صوک کبریتی طوئدم ده یاقیندن یوزینه ،
سرمه چکش کبی نور ایندی مومک کور کوزینه !
اوزمان نیم آچیلوب پرده ظلمت ، ناکاه
کوردی بر صحنه عریان سفالت که نکاه ،
شاعر اولسه ینه تصویر ی اولور نجه محال :
او بریشانغی درپیش ایدمه چونکه خیال !

چکدرک دیزلرینک اوستنه بر اسکی عبا ،
سورونوب مانغاله یاقلاشدی بزم سیفی بابا .
- اخلاموروردی دمن قوشو .. بوله ییق شونی بر ..
- سن اوطور بن آرام
- اولسه ایچردک اییدر
آها بولدم آرامق ایسته مز اوغلم ، کیتنه ..
بنده بر قارنی کنیش جزوه کچیردم الله ،
باشلادم قایدهرق ورمه یه فنجان فنجان ،
آزیجق کلدی بزم اختیارک بکزینه قان .

- شیمدی اکلات باقلم نه یدی سنک خسته لک ؟
نرله اولدک صانیرم ، چونکه بو قیش پک صاغین .

کیجه نك ستره یداسنی چکش ، عریان ،
صوقولوب بر صاچاڭک آلتنه کویا اویویان
خانان کشده بیکرجه سفیلان بشر ؛
سسنی دینش یووالر ، خاکه سریش اولر ؛
قورجه سندن بوشانان بر سوری نسوان ذایل ؛
لانه سندن آتیلان بر آلائی اطفال سفیل ؛
لجّه ظلمت ایچیدن قاپاران مزبله لر !
اوی صرتنده سوقاقلرده کزن عائله لر !
کیجه رهزن ، صباح اولمازی باقارسک سائل !
سرسری ، دربدر ، آواره ، حرامی ، قاتل ،
نه قدر منظرملر وارسه نظر سوز ورذیل
بکا کوسترمه دن اولمازدی بزم کور قندیل
یا اویچارده رحمت صوبی نوش ایله رک ،
ختم افلاس ایدیورمزی همان « چیز ! » دیهرک ؟
اوزمان سامعه نك ، لامسه نك سوقیله
یوروین کورلره دوندم . اونه دهشتدی هله !
صویام آرتق بکا هم کوز ، هم آق ، هم الی ..
نه یلان سویلیه یم قلبه خشیت کلدی .

هله یاربی شکر ، قارشیدن اوچ دانه فتر
کچور .. صابایه رق طوغرو یورورلرسه اکر ،
کیدرم آرقه لرندن . بولی بولدم ذاتاً .
بولی بولدم ، دیورم ، کلش ایکن حالا بن !
ایشته قارشیمده بزم یار قدیمک یوردی !
باقلم وارمی ایشیق؟ یوقسه محقق اویودی .
قاپنک اورته یرندن اوجی دکنکی بر ایپ
صارقیدلمش اوله جق ، بر اونی بولسم ده چکوب
آچویورسم .. ایی اما قانی ذاتاً آراتق ..
غالبا بر چیقان اولمش .. نه مه لازم آرتق
کیردم بن دیهرک کندیمی آتدم ایچری .
ایاغمدن چیقاروب لاستیکی کچدم ایلی .
صاغه دوندم ، آزیجق کیتنه دن اوچ بش باصامق

بن بو شعری او قودوغم زمان حیرتلر ایچنده قالمشدم ، اثر بکا هم
پک ممتاز و مستننا ، هم ده اولدقجه غریب کورندی . حال بوکه سیفی باباده
محمد عا کفک دیگر بر جوق شعرلری کبی بر حکایه دن عبارت ؛ هم بلکه
بتون حکایه لرندن ساده بر شعر : سیفی بابا ، بیچاره ، فقیر بر اختیار
خسته لانیور ؛ شاعر اونک محنتکاهنه قدر کیدیور ، براز زمان درد -
لرینی دیکلدکن صوکره اختیاری ترلئیور ، اویودیور ؛ کندیده
کیجه یی فقیرک یاننده کچیریور ، ایشته بوقدر . موضوعه علاوه اولونان
نتیجه ده شو :

برده باقدم که تک اوللق بیله یوقش کیسه ده :

مهرم بوینی بوکش طورویورمشم ساده !

موضوعی ، نتیجه سی بوقدر ساده ، بودرجه لرده طبیعی بر شعر عجبا
نه دن طولانی عا کفک دیگر آتارندن زیاده نظر دقتی جلب ایش
ایدی ؟ بوسؤالک جوابی ویره بیلیمک ایچون شاعرک اکلایه بیلدیکم قدر
مسلک مخصوصی ایضاح ایتلیم . اومسلکک درجات موفقیته ، اسباب
سقوط و صعودی ، بر کله ایله سویلیک لازمه « فلسفه سنی » شمیدی به

شاعرك بر «سيفى بابا» سنى وارمش . بو آدجكزك كندينه كوره حائر اهميت اولدوغنى سزه شعرك مقدمه سنده اكلاتيور : اوينه كلوبده سيفى بابانك خسته لندىغنى خبر آلر آماز سوقاغه فيرليور . فقط باستونى ، فزنى آلغى اونوتدور . سزه بولدن بحث ايدجكنى ده :

كچيكيرسم قابلم بگه ميك ... زيرا يول هم اوزون همده باتا قدر

سوزلريله اخطار ايدديور . شمدى شو مقدمه جكه كوره شعرك ترتيب طبعى ومنطقى سى نه اولمق لارم كلير ؟ مخاطبه سيفى بابانى ، او مهم « لوحه شعر » ي بر آن اول كوسترهك ؛ نامى نهايت بر سيفى بابا اوله بيلن بر فقيرك خسته لغنى بوتون بچاره لكيله ، بوتون پريشانلغيله تصوير ايتمك . مخاطب بالطبع بوكا منتظر در . انتظارى تظمين اولونمازسه اضطرار بلره دوشر ، موضوعدن خارج تفصيلاتى ديكله مكدن رنجيده خاطر اولور . مخاطبى سيفى بابايه يتشديره جك بول حقنده برقاج سوز سويلنيله جكي كنديسنه شعرك مقدمه سنده اخطار ايدلديكي ايجون مخاطب او بر قاج سوزى ديكله كه آماده در ؛ فقط ايستركه بول بحثى اوزايوب كيمه سين ، موضوعه ارتباطى اولمايان بويخت شديداللمعان ، ايكي اوج بيتك آغوشنده كورونوب كچيور سين . لكن ايسته بويله اوليور ، بالعكس موضوع حقيقى اونوتيليور ، باشقه بر موضوع تصوير ايديليور : مخاطب :

صوبا برالده ، قيريق جاملى فتر برالده ؛
بوشانان يا غمور ايليكارده ، چامورتا بلده !

بيتيله سيفى بابانك خيالنندن جدا دوشمكه باشلايور وشعري اوقو . دقجه او خيالى ذهندن بوتون بوتون سيلمك مجبوريتنده قاليور . بويله بر مجبوريت منقاد قوانين صنعت اولان بر فكر ايجون بك اليم اولمق لازم كلير ؛ حال بوكه شعرك شو پارچه سى اليم اولمق زرده قاليور ، اعتقاد بجه فكر صنعتى كوزللكنه چيرينه چيرينه حيران ايدجك بر بديعه در . اوت ، بول تصويرى سيفى بابا شعرنده بر معترضه ، همده محيطى غايت واسع بر معترضه در ؛ فقط او معترضه هاله قدر كوزلدر . بويله موضوع اصلندن خارج علاولر موسيقينك « قادانس » لرينه بكنزر . موسيقيده امتدادى اعتباريله فضله جه اولمقله برابر كوزل قادنسلر يازمق نه قدر مشكل ايسه شعردهده بويله عظمت نورانيه سيله مشعش معترضه لر چيزمك اوقدر كوچدر . بوقدر مشكل بر وظيفه ي شاعر شيرانه بر حمله ايله درعهده ايتمكدن چكنمه مش ، صخور مواعدن انهار شلاله فيضان كى آشمش طاشمش در ! اوقدركه شعرده يابانجى اولان بوتصويرك يابانجيلغى خاطره بيله كليور ؛ پارچه ، باران طوفانلرى اره سنده عماقق آسانده پارلاييورن بر قوس قزح كى نظررباى روح اوليور ييور . عيناً قوس قزحك الوانى كى تصويركده الوانى كثير ، متبدل ، هله بر نندن لطيف : شاعر فزنيك سونوكجه نورلرغى اولاشايى خارجيه يه ، مادياته دو كيور ؛ سزه ديوارلرى ، مزارلرى ، سققلرى ، معبدلرى الكترىق ضيائى پرده يه لايقيه عكس ايتديره مين بر سينه ماطو غراف

سرعتيله مشوش نورلر ، ايدنلقجه كولكلر ايجنده عكس ايتدير ييور . ثانيا او طونوق ضيالك مهابط مهمه سنده معنوياتى تجلى ايتديرمك املنه دوشيور . بوامل شاعرك احوال وجدانيه سندن انبعاث ايتشدر : او ، كور قنديللى النده ، كاه بتهرق كاه چيقه رق اوزون ، اوزون اولدوغى قدرده قسوت انكيز يولجيلغنده دوام ايدر كن بشريتك آتارندن احوالنه ، اشيائى خارجيه دن مصائب روحيه يه انتقال ايدديور . فترك كولكللى نورلرنده خيال مياي سه چيلن بنالر شاعره اورالرده ساكن اولان بچاركانى اخطار ايتمكدن خالى قالييور . قورقونج منظره لر ، قورقونج خياللر توليد ايدديور .

فترك سونوك ضيالرى ديوارلرده ، سققلرده سيرايتدجكه سزه ، صاچاق التنه صوقوله رق اويومش قالمش خانمان كمشده لر ، سسى دينش يووالر ، خاكه سريش اولر ، ذليل قادينلر ، سقىل چوجوقلر ، مظلم مزيله لر ، سرسرى عائله لر ، رهزنلر ، قاتللر ، حراميلر كورويورسكز . نه قدر منظره لر وارسه نظر سوز ورذيل

هپسى ، هپسى شاعرك :

بكا كوسترمدن اولمازدى بزم كور قنديل

مصراعيله اكلاتيغى بوتون اولوحه لر شاعره برابر سزكده نظريكدن كچيور ، دها طوغروسي روحكزه يابشيور . بوتون بو قورقونج لوحه لرى ترسم ايدن طونوق فتر ، اومزور رفيق راه ، او معند رهبر مفسدتده شاعرك قدرت تصويرياسندن حصه مند اولمش : هم بو حصه اوقدر ذى خياندركه فتر حقنده اوقودوغمز ايكي اوج بيتك مصورانه شعرلر اره سنده نظريغى بك نادر بولورز . لكن اوده ، او كور قنديل بيله رحمت صوي ايجهرك ختم انفاس ايدويور ييور . شاعر قاراكلقلره بوغوليور ، هاله يي برسياه بولوت اورتويور ييور ، معترضه انفساخ ايدديور !

نه يالان سويليه يم قلبه خشيت كلدى .

نتيجه طبعيه سنه واصل اولويورز .

« مابعدى ده هفته يه »

على اكرم

تنبيه غمور ييور

طلبة علومده مركت فكرية :

• نه دوغماز كوشش اى عاجزلرك قدرتلى خلاقى ! •

ايجه زماندن برى ، فاصله لرله ، طلبة علومك مسلكلرى حقنده اصول حاضره علمهنده اداره كلام ايدجكلكلرى هر كسك معلومى اولسه كر كدر . طلبه نك - بلكه ده عصيان روح ديمكه لايق اولان - شو حالت روحيه سى قارشيسنده علاقه دارانك بعضيسنده آثار مايوسيت ، بعضيسنده ده علامت مسروريت مشاهده ايدويورز . بز ، هر ايكي طرفه ده